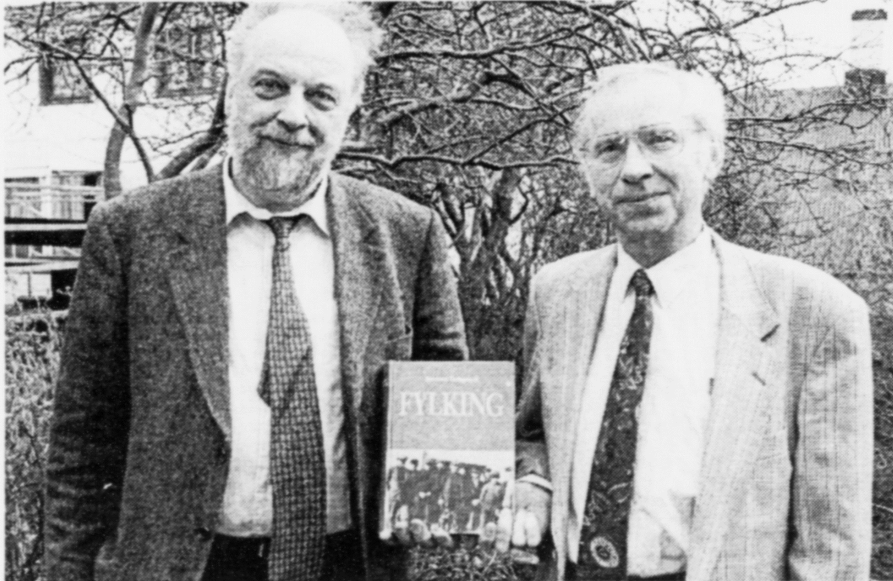

Fyri fyrstu ferð: Skal verja doktoraritgerð í Føroyum:

Ein stórhending fyri føroyska gransking

Jóannes Dalsgaard fer í næsta mánaða at verja bók sína „Fylking“ sum doktoraritgerð. Tað var ikki óvæntað. Men stórhendingin er, at hetta er fyrstu ferð, at ein doktoraritgerð verður vard í Føroyum

ÁKI BERTHOLDSEN

Leygardagurin 24. mai verður ikki bara ein hátíðardagur hjá Jóannesi Dalsgaard, søgufrøðingi.

Tað verður eisini stórir dagar hjá føroyskari gransking.

Ti henda dagin verður tað fyrstu ferð, at ein doktoraritgerð verður vard í Føroyum.

Og tað er nettupp Jóannes Dalsgaard, sum tá fær høvi at verja bók sína „Fylking“ sum doktoraritgerð.

Hans Jacob Debes, deildarleiðari á samfelags- og søguvísindaligu deildini á Fróðskaparsetrinum sigur, at ein dømsend hevur góðkent, at bókina „Fylking“ verður vard sum doktoraritgerð.

Hann sigur, at hetta er fyrstu ferð, at nakar hevur søkt um at fáa eitt vísindaligt arbeiði dømt sum doktoraritgerð í Føroyum.

Annars hava allir teir

fimm-seks doktorarnir, vit eiga, allir vart sínar ritgerðir við útlendskar, lærdar stovnar, t.d. í Islandi, Aberdeen, Danmørk og Svøríki.

– Eg haldi, at hetta er ein stórhending fyri føroyska gransking, at ein doktoraritgerð nú verður vard í Føroyum, sigur Hans J. Debes.

Hann tekur hetta sum eitt, dømi um, at føroysk gransking er í menning og hann væntar ikki, at hetta verður seinastu ferð, at doktoraritgerðir verða vardar í Føroyum, nú granskarar fáa at vita, at tað ber til.

Eingin ivi

Fróðskaparsetrið setti eina dømsnevnd at meta um bókina.

Dømsnevndin hevur metið hana nóg góða at verða vardað sum doktoraritgerð og hevur innstillað til setnið, at so verður.

Hans Jacob Debes, prófessari í søgu sigur, at dømsnevndin onga løtu ivaðist í, at bókina um Fylking á Tveoyri var nóg góð til at verða vard sum doktoraritgerð.

I dömsnevndini var hann sjálvur formaður, og hinir báðir limirnir í nevndini vóru íslendingurin Jón Th. Thor, sum er doktari í søgu og granskarar á fiskirannsóknarstovuni í Reykjavík og Jakup Thorsteinsson stjóri og dr. phil í Havn.

Hesir triggir verða eisini opponentar, tá ið doktoraritgerð verður vald.

Íslendingurin Jón Th. Thor verður 1. opponentur, Hans J. Debes 2. opponentur og Jakup Thorsteinsson verður 3. opponentur.

Sjálv verjan verður í

Norðurlandhúsinum leygardagin 24. mai klokkan 13.15. Verjan er almenn.

I hesum sambandi liggur bókina „Fylking“ alment frammi á Sögu- og samfelagsdeildini og á landsbókarsavninum frá 3. mai.

Sjálv verjan fer soleiðis fram, at fyrst fer høvundurin at leggja arbeiðið fram.

Síðani fær 1. opponentur orðið at finna stí og viðmerkja og spyrja, um nakar er, hann heldur er lopið um, ella ógreitt, ella ikki nóg væl lýst.

Síðani fær Jóannes Dalsgaard høvi at svara aftur, áðrenn 2. opponentur fær orðið. Høvundurin fær eisini høvi at svara aftur, áðrenn 3. opponentur ger sínar miðmerkingar, og Jóannes Dalsgaard fær høvi at enda verjuna.

Síðani fara teir triggir opponentarnir fyrri seg sjálvar at meta um, antin ritgerðin er nóg væl vard og at høvundurin er verður at bera doktorarheitið.

Tá ið tað er avgjørt, fer dekanurin, sum er Hans J. Debes í hesum førið bókardrá, at roynast at staðin.

Hans J. Debes sigur, at tá ið eitt vísindaligt arbeiðið fyrst er góðkent sum nóg gott at verða vart sum doktoraritgerð, kemur at kalla ikki fyrri, at sjálv verjan ikki eisini verður góðkent, tí so skal okkurt heilt serstakt gera seg galdandi.

Ein virðismeting

Fyri at eitt vísindaligt verk kann verða vart sum doktoraritgerð, skal tað verða á vísindaliga høgum støði, stórt arbeiðið skal

Jón Th. Thor, doktari í søgu í Islandi, v.m. verður 1. opponentur. Her, saman við starvsbroðrinum, Hans J. Debes, sum verður 2. opponentur. Jens Kr. Vang tok myndina av teimum mánadagin, tá ið teir tóku eitt søguligt stig í føroyskari gransking. At góðtaka, at bókina um Fylking verður vard sum doktoraritgerð - og tað verður í Føroyum

verða lagt í tað og arbeiðshatturin skal verða fakliga í lagi og at verkið er væl uppbyggt og greitt framborið.

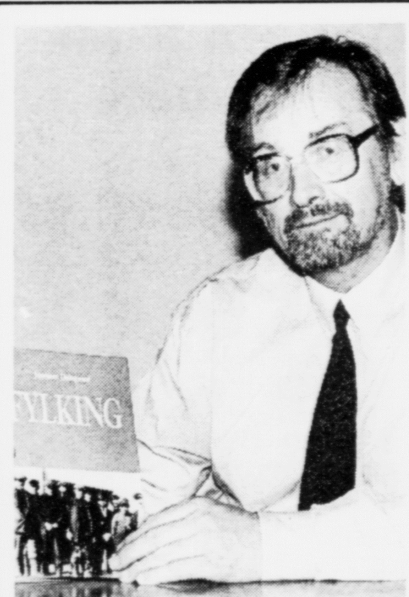
Eitt doktorarheitið kann ikki brúkast til nakar ávist, men tað er ein virðismeting av einum vísindaligum arbeiði.

Á haldgóðum støði

Nú er hetta fyrstu ferð, at ein doktoraritgerð verður vard í Føroyum. Kunnu vit verða vis í, at hon verður dømd á líka høgum, vísindaligum støði, sum tað hevði verið á dømt á onkrum tignarlígu, útlendskum lærustovni?

– Tað er púra eingi vandi fyrri tí. Vit hava eisini okkara fakliga støði og stoltleika at hugsa um. Tað er eingin vandi fyrri, at hetta ikki verður dømt á fullum, alþjóða, vísindaligum støði.

– Men bókina er skrivað á føroyskum. Av tí sama hevur ein íslendingur verið í dömsnevndini og verður eisini 1. opponentur, tí tað ber til hjá honum at lesa føroyskt. Tað kunnu aðrir útlendingar ikki, sigur Hans J. Debes.

Hóast tað ikki var ætlanin, vartað kortini skjótt, at tankin búnaðist um at skrivað bókina soleiðis, at hon kundi verjast sum doktoraritgerð, tí skjalatiltalið so nógv og gott, sigur Jóannes Dalsgaard, sum leggur eitt kapitl afturat føroyskari granskingarsøgu leygardagin 24. mai

Ein stórir heiður

ÁKI BERTHOLDSEN

o.s.fr.

Jóannes Dalsgaard sigur, at tað er ein stórir fyrri seg at verða tann fyrsti at verja eina doktoraritgerð í Føroyum.

Hann sigur, at tað var skjótt at tankin búnaðist um at skrivað bókina um Fylking soleiðis, at hon kundi verjast sum doktoraritgerð seinni, hóast tað ikki var upprunaliga ætlanin.

Hann sigur, at tá ið hann var byrjaður uppá forkanningarnar til bókina, var ætlanin at talan kuldi verða um eina bók á høgum vísindaligum støði, men sum øll skuldu kunna lesa kortini.

Men tað var skjótt, at tað gjørdust tað honum greitt, at her var talan um so mikið forvnisligt skjalatiltali, at tað kundi bera eitt verk, sum var á nóg høgum, vísindaligum støði til, at tað móguliga kundi verða vart sum doktoraritgerð.

Hann sigur, at hann hevur skrivað bókina á føroyskum og tí helt hann, at tað var náttúrligt at søkja Fróðskaparsetrið um at fáa hana dömda í Føroyum.

– Tá ið eg fór undir bókina iðgið eg dent á, at hon skuldi verða á vísindigum støði. Og hon skuldi skrivast á føroyskum til føroyska lesaran.

I bókina hevur hann lagt stóran dent á at progva sínar pastandir við skjølum, t.d. talvum, hagtølum, endurgevingum úr gerðarbókum

– Virðið í bókini er, at nóg skjalatiltalið ongantíð hevur verið alment fram áður.

– At vit so eisini eru komin so langt, at tað ber til at fáa hana dömda sum doktoraritgerð í Føroyum fegnast eg um.

– Tað er eitt lið í vísindaligu og granskingarlígu menningini, at slíkt nú eisini ber til í Føroyum, heldur Jóannes Dalsgaard.

Skylda at granska

At nettupp landsskjalavörðurin Jóannes Dalsgaard ger vart við seg í søgugransking er kanska ikki so lægi.

Ti sum hann sigur: – Starvið sum lands-

skjalavörður er ikki bara eitt umsitingarlígt starv. – Tað er eisini eitt vísindaligt starv. Eg havi skyldu at granska.

Heldur ikki Jóannes Dalsgaard er bangin fyrri, at hann fer at sleppa leittari burtúr hesi doktoraritgerðini fyrri tað, um hon verður vard í Føroyum.

– Av tí, at hon er skrivað á føroyskum er tað er heilt náttúrligt, at verja hana í Føroyum.

– Og eg veit, at fakliga støðið á Fróðskaparsetrinum er líka høgt sum á lærustovnunum í grannalöndum okkara.

– Kanska verður tað heldur hinvegin, at eg verðið harðan dömdur tí eg havi triggir opponentar, vanligu eru bara tveir, sigur Jóannes Dalsgaard.